TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

TP.HCM xây dựng lộ trình hạn chế phương tiện phát thải cao, thúc đẩy giao thông xanh

07:12 22/09/2025

TP.HCM sẽ triển khai phương án và lộ trình hạn chế các phương tiện giao thông phát thải cao tại những khu vực được quy hoạch phát thải thấp, bắt đầu từ năm 2025. Đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Chương trình Giảm ô nhiễm môi trường TP.HCM giai đoạn 2020-2030, hướng tới cải thiện chất lượng không khí, nguồn nước và bảo vệ sức khỏe cộng đồng.

Xe cơ giới là nguồn phát thải lớn nhất từ ngành giao thông

Theo kế hoạch, Sở Nông nghiệp và Môi trường TP.HCM sẽ đầu tư hệ thống quan trắc không khí tự động tại các đô thị đặc biệt, đô thị loại I. Hệ thống này cho phép cập nhật dữ liệu thường xuyên, cảnh báo và công khai thông tin về chất lượng không khí. Trong trường hợp môi trường bị ô nhiễm nghiêm trọng, Sở sẽ tham mưu UBND TP.HCM triển khai các biện pháp ứng phó khẩn cấp.

Bên cạnh đó, thành phố sẽ rà soát quỹ đất, cơ chế ưu đãi cho các dự án phát triển hạ tầng chuyển đổi xanh, sản xuất phương tiện thân thiện môi trường, tái chế và tái sử dụng chất thải theo mô hình kinh tế tuần hoàn. Các sản phẩm

xanh từ nguồn tái chế cũng được khuyến khích phát triển để giảm phát thải.

Sở Xây dựng được giao phối hợp cùng các cơ quan liên quan nghiên cứu phương án hạn chế xe phát thải cao, đồng thời đẩy nhanh tiến độ Đề án Kiểm soát khí thải phương tiện giao thông. Công tác giám sát xây dựng và vận chuyển vật liệu sẽ được tăng cường để hạn chế bụi, đặc biệt tại khu đô thị và các tuyến đường vành đai. Sở Tài chính sẽ cân đối ngân sách, tham mưu bố trí nguồn lực cho các chương trình, dự án bảo vệ môi trường, đảm bảo đúng lộ trình của kế hoạch 2020-2030.

Tuy nhiên, để đạt hiệu quả bền vững, TP.HCM cũng cần những công cụ chính sách mang tính điều tiết dài hạn. Một trong những giải pháp được nhiều quốc gia áp dụng là cơ chế tín chỉ xe điện. Mô hình này cho phép doanh nghiệp đạt chuẩn về mức tiêu thụ nhiên liệu hoặc tỷ lệ xe điện sẽ được cấp tín chỉ; ngược lại, doanh nghiệp chưa đạt có thể mua tín chỉ để tránh bị xử phạt.

Trung Quốc, Mỹ và châu Âu đã áp dụng cơ chế này thành công. Tại Trung Quốc, từ năm 2009 đến 2023, chính phủ đã chi hơn 230 tỷ USD hỗ trợ ngành xe điện, kết hợp trợ cấp, miễn thuế, đầu tư hạ tầng sạc và nghiên cứu công nghệ. Tại Mỹ, bang California áp dụng chương trình Xe Không Phát Thải (ZEV), còn châu Âu đặt ra các tiêu chuẩn CO_2 nghiêm ngặt, giúp các hãng xe lớn buộc phải chuyển hướng sang xe điện.

Theo các chuyên gia, Việt Nam có thể học hỏi mô hình này để thúc đẩy quá trình điện khí hóa giao thông, vừa tạo nguồn lực tài chính mới, vừa khuyến khích tiêu dùng xe điện. Cơ chế tín chỉ còn giúp doanh nghiệp trong nước tiếp cận công nghệ toàn cầu, phát triển sản phẩm mới và tham gia vào chuỗi giá trị xe sạch.

Nếu được xây dựng đồng bộ cùng hạ tầng pháp lý, kỹ thuật và cơ chế ưu đãi đầu tư, chính sách tín chỉ kép sẽ trở thành động lực mạnh mẽ, góp phần đưa TP.HCM tiến gần hơn tới mục tiêu Net Zero và xây dựng đô thị xanh, bền vững.

Nam Sơn *(t/h)*